C/2024/5923

2.10.2024

AVIZUL BĂNCII CENTRALE EUROPENE

din 30 august 2024

cu privire la o propunere de regulament privind un cadru pentru accesul la date financiare și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010, (UE) nr. 1094/2010, (UE) nr. 1095/2010 și (UE) 2022/2554

(CON/2024/29)

(C/2024/5923)

Introducere și temei juridic

La 28 iunie 2023, Comisia Europeană a adoptat o propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind un cadru pentru accesul la date financiare și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010, (UE) nr. 1094/2010, (UE) nr. 1095/2010 și (UE) 2022/2554 ([1]) (denumit în continuare „regulamentul propus"). Banca Centrală Europeană (BCE) consideră că regulamentul propus intră în sfera sa de competență și, prin urmare, a decis să își exercite dreptul prevăzut la articolul 127 alineatul (4) a doua teză și la articolul 282 alineatul (5) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene de a adopta un aviz din proprie inițiativă cu privire la regulamentul propus.

Competența BCE de a emite un aviz se întemeiază pe articolul 127 alineatul (4) și pe articolul 282 alineatul (5) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, întrucât regulamentul propus conține dispoziții care afectează atribuțiile BCE privind supravegherea prudențială a instituțiilor de credit în temeiul articolului 127 alineatul (6) din tratat. În conformitate cu articolul 17.5 prima teză din Regulamentul de procedură al Băncii Centrale Europene, Consiliul guvernatorilor adoptă prezentul aviz.

1. Observații generale

1.1. Regulamentul propus reprezintă o componentă importantă a strategiei europene privind datele ([2]). Instituirea unui cadru juridic solid pentru gestionarea schimbului de date ale clienților în sectorul financiar, dincolo de conturile de plăți, urmărește să le permită clienților, consumatorilor individuali și întreprinderilor să acceseze produse și servicii personalizate, bazate pe date, care să răspundă mai bine nevoilor lor specifice. BCE apreciază obiectivul regulamentului propus de a introduce un cadru pentru accesul la datele clienților și utilizarea acestora. Acesta ar trebui să promoveze inovarea, să sporească competitivitatea serviciilor financiare și să le ofere clienților un control mai mare asupra propriilor date financiare. Propunerea ar putea contribui, de asemenea, la dezvoltarea uniunii piețelor de capital, în măsura în care încurajează furnizorii să ofere o gamă mai largă de servicii care să fie mai bine adaptate la nevoile clienților și să reducă comisioanele pe măsură ce piața devine mai competitivă.

1.2. Regulamentul propus adoptă o abordare axată pe client, oferind instrumente care permit controlul asupra datelor financiare ale clienților. În acest sens, regulamentul propus le acordă clienților dreptul de a solicita deținătorilor de date ([3]) să partajeze datele clienților cu utilizatorii de date ([4]) în scopurile și în condițiile permise în mod specific de clienți ([5]), asigurându-se astfel că partajarea de date are loc întotdeauna după acordarea de către client a permisiunii pentru o astfel de partajare de date. În acest scop, regulamentul propus impune deținătorilor de date obligația de a oferi un astfel de acces ([6]) și de a pune la dispoziția clienților tablouri de bord ale permisiunilor de acces la date financiare ([7]) care să le permită să monitorizeze și să gestioneze permisiunile pe care le-au acordat. Acest set de norme, care este conceput pentru a spori transparența și încrederea clienților în procesul de schimb de date, este completat de garanții suplimentare. Printre acestea se numără asigurarea gestionării responsabile a datelor prin restricționarea accesului la datele clienților la instituțiile financiare deja autorizate și la prestatorii de servicii de informare financiară nou autorizați ([8]), care constituie o nouă categorie de prestatori de servicii ([9]). În plus, Autoritatea Bancară Europeană și Autoritatea Europeană pentru Asigurări și Pensii Ocupaționale, în cooperare cu Comitetul european pentru protecția datelor, au obligația de a elabora orientări specifice care să stabilească un

([1]) COM(2023) 360 final.
([2]) COM(2020) 66 final.
([3]) A se vedea articolul 3 punctul (5) din regulamentul propus.
([4]) A se vedea articolul 3 punctul (6) din regulamentul propus.
([5]) A se vedea articolul 3 punctul (2) și articolul 5 din regulamentul propus.
([6]) A se vedea articolele 4 și 5 din regulamentul propus.
([7]) A se vedea articolul 8 din regulamentul propus.
([8]) A se vedea articolul 6 din regulamentul propus.
([9]) A se vedea articolele 12 - 14 din regulamentul propus.

perimetru de utilizare a datelor care să protejeze consumatorul împotriva tratamentului inechitabil sau a riscurilor de excludere ([10]). În plus, regulamentul propus impune standardizarea datelor clienților și stabilește cerințe pentru crearea și reglementarea sistemelor de partajare a datelor financiare pentru a raționaliza schimbul de date și pentru a asigura condiții de concurență echitabile prin dezvoltarea unui cadru contractual pentru acces, transparență, compensare, răspundere și soluționarea litigiilor. Totodată, regulamentul propus impune autorităților competente să evalueze conformitatea cu aceste cerințe de guvernanță ([11]).

1.3. BCE observă că datele clienților pe care deținătorii de date sunt obligați să le furnizeze utilizatorilor de date la cererea unui client pot include date privind contractele de credit ipotecar, împrumuturile și conturile, cu excepția conturilor de plăți, precum și date care fac parte dintr-o evaluare a bonității unei firme, care este colectată ca parte a unui proces de solicitare a împrumutului sau a unei cereri de rating de credit ([12]). Datele colectate în temeiul Regulamentului (UE) 2016/867 al Băncii Centrale Europene (BCE/2016/13) ([13]) (denumit în continuare „Regulamentul AnaCredit") care au fost partajate cu instituțiile de credit prin intermediul mecanismului circuitului de răspuns în temeiul articolului 11 din Regulamentul AnaCredit nu trebuie partajate mai departe cu utilizatorii de date în temeiul articolelor 4 și 5 din regulamentul propus. O astfel de partajare ar contraveni articolului 11 alineatul (1) din Regulamentul AnaCredit, care limitează utilizarea acestor date exclusiv la gestionarea riscului de credit de către instituțiile de credit și la îmbunătățirea calității informațiilor privind creditele, interzicând în mod expres divulgarea acestora către alte părți, cu excepția anumitor circumstanțe limitate. Prin urmare, BCE ar considera binevenită o prevedere explicită în propunerea de regulament care să clarifice faptul că datele partajate cu instituțiile de credit prin intermediul mecanismului circuitului de răspuns în temeiul articolului 11 alineatul (1) din Regulamentul AnaCredit sunt excluse de la a fi partajate cu clienții sau cu utilizatorii de date în temeiul articolelor 4 și 5 din regulamentul propus.

1.4. Regulamentul propus impune statelor membre să desemneze autoritățile competente responsabile cu îndeplinirea funcțiilor și sarcinilor prevăzute în acesta ([14]). În ceea ce privește instituțiile financiare, regulamentul propus identifică drept autorități competente pe cele menționate la articolul 46 din Regulamentul (UE) 2022/2554 al Parlamentului European și al Consiliului ([15]) (denumit în continuare „DORA") ([16]). Autoritățile competente trebuie să asigure respectarea regulamentului propus în conformitate cu competențele conferite de regulamentul propus și de actele normative respective enumerate la articolul 46 din DORA ([17]), care prevede că respectarea DORA trebuie asigurată de către BCE în conformitate cu competențele și atribuțiile conferite prin Regulamentul privind MUS ([18]) pentru instituțiile de credit clasificate ca semnificative în conformitate cu articolul 6 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 1024/2013 al Consiliului ([19]) (denumit în continuare „Regulamentul privind MUS"). Este esențial să se remarce faptul că DORA se axează pe reziliența operațională, în timp ce obiectivul principal al regulamentului propus este protecția consumatorilor, iar această diferență poate necesita competențe diferite.

1.5. În acest context, ar trebui clarificat rolul BCE în temeiul regulamentului propus în ceea ce privește competența acesteia de supraveghere prudențială (a se vedea punctul 2).

2. **Clarificarea competenței BCE de supraveghere prudențială**

2.1. Regulamentul propus prevede că BCE supraveghează respectarea acestuia de către instituțiile de credit semnificative. BCE este preocupată de faptul că regulamentul propus atribuie astfel BCE atribuții de supraveghere care nu sunt de natură prudențială, ci se referă mai degrabă la protecția consumatorilor. Acest lucru ar fi incompatibil cu faptul că, în temeiul articolului 127 alineatul (6) din tratat, Consiliul poate conferi BCE, cu unanimitate, numai atribuții specifice legate de supravegherea prudențială. În consecință, Regulamentul privind MUS atribuie BCE, în scopuri de

([10]) A se vedea articolul 7 din regulamentul propus.
([11]) A se vedea articolele 9 și 10 din regulamentul propus.
([12]) A se vedea articolul 2 alineatul (1) literele (a) și (f) și articolele 4 și 5 din regulamentul propus.
([13]) Regulamentul (UE) 2016/867 al Băncii Centrale Europene din 18 mai 2016 privind colectarea datelor cu caracter granular cu privire la credite și la riscul de credit (BCE/2016/13) (JO L 144, 1.6.2016, p. 44).
([14]) A se vedea articolul 17 alineatul (1) din regulamentul propus.
([15]) Regulamentul (UE) 2022/2554 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 decembrie 2022 privind reziliența operațională digitală a sectorului financiar și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1060/2009, (UE) nr. 648/2012, (UE) nr. 600/2014, (UE) nr. 909/2014 și (UE) 2016/1011 (JO L 333, 27.12.2022, p. 1).
([16]) A se vedea articolul 17 alineatul (4) din regulamentul propus.
([17]) A se vedea articolul 17 alineatul (4) din regulamentul propus.
([18]) A se vedea articolul 46 litera (a) din DORA.
([19]) Regulamentul (UE) nr. 1024/2013 al Consiliului din 15 octombrie 2013 de conferire a unor atribuții specifice Băncii Centrale Europene în ceea ce privește politicile legate de supravegherea prudențială a instituțiilor de credit (JO L 287, 29.10.2013, p. 63).

supraveghere prudențială, sarcina de a asigura respectarea de către instituțiile de credit semnificative a tuturor actelor relevante ale Uniunii, care impun instituțiilor de credit cerințe de a dispune, printre altele, de procese robuste de gestionare a riscurilor și de mecanisme de control intern ([20]). Rolul BCE de supraveghere prudențială în această privință se limitează la asigurarea faptului că instituțiile de credit pun în aplicare politici și procese de evaluare și gestionare a expunerii lor la riscuri prudențiale, inclusiv la riscuri legate de diferite aspecte ale modelelor de afaceri, ale guvernanței și ale riscurilor operaționale ale băncilor. Aceste sarcini sunt încredințate BCE pentru a asigura siguranța și soliditatea instituțiilor de credit și stabilitatea sistemului financiar ([21]). Prin urmare, BCE poate fi considerată autoritate competentă numai în măsura în care acest lucru este necesar pentru îndeplinirea atribuțiilor care i-au fost conferite în temeiul Tratatului și al Regulamentului privind MUS ([22]).

2.2. Regulamentul propus urmărește obiectivul de protecție a consumatorilor și nu pe acela de a asigura siguranța și soliditatea instituțiilor de credit. Acest lucru este realizat (1) prin stabilirea unor norme privind partajarea datelor financiare ale clienților și accesul la acestea și (2) prin încercarea de a se asigura că aceste norme îndeplinesc cerințele și obligațiile necesare pentru a spori controlul și transparența. În consecință, supravegherea respectării de către instituțiile de credit semnificative a cerințelor prevăzute în regulamentul propus nu intră în sfera de aplicare a competențelor BCE de supraveghere prudențială în temeiul tratatului și al Regulamentului privind MUS. Această concluzie este conformă cu considerentul 28 din Regulamentul privind MUS, care clarifică faptul că protecția consumatorilor nu se numără printre atribuțiile de supraveghere conferite BCE și rămâne în sfera de competență a autorităților naționale. Prin urmare, textul regulamentului propus ar trebui să clarifice fără echivoc faptul că BCE nu este desemnată drept autoritate competentă cu atribuții în materie de protecție a consumatorilor ([23]), inclusiv în rolul său de autoritate responsabilă cu supravegherea consolidată ([24]).

2.3. Cu toate acestea, BCE subliniază necesitatea de a oferi un temei juridic clar pentru a asigura cooperarea ([25]), inclusiv prin facilitarea schimburilor de informații relevante între BCE și autoritățile competente desemnate în temeiul regulamentului propus. Acest lucru este în conformitate cu considerentul 29 din Regulamentul privind MUS, care precizează că BCE ar trebui să coopereze pe deplin, după caz, cu autoritățile naționale care au competența de a asigura un nivel ridicat de protecție a consumatorilor.

2.4. Pe această bază, BCE sugerează că articolul 3 alineatul (4) și articolul 17 alineatul (4), articolul 18 alineatul (1) litera (b) punctul (v) și articolul 26 alineatul (1) din regulamentul propus ar trebui modificate pentru a se asigura că competențele BCE în temeiul regulamentului propus reflectă atribuțiile care îi sunt conferite prin Tratat și prin Regulamentul privind MUS.

În cazul în care BCE recomandă modificarea regulamentului propus, propunerile de redactare specifice însoțite de o explicație în acest sens se regăsesc într-un document tehnic de lucru separat. Documentul tehnic de lucru este disponibil în limba engleză pe EUR-Lex.

Adoptat la Frankfurt pe Main, 30 august 2024.

Președinta BCE
Christine LAGARDE

([20]) A se vedea articolul 4 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul privind MUS.
([21]) A se vedea considerentul 30 din Regulamentul privind MUS.
([22]) Observația că numai sarcinile de supraveghere prudențială pot fi atribuite BCE nu aduce atingere posibilității ca statele membre să atribuie autorităților prudențiale naționale sarcinile de supraveghere prevăzute în propunerea de regulament.
([23]) A se vedea punctul 2 din Avizul CON/2021/40 al Băncii Centrale Europene din 29 decembrie 2021 referitor la o propunere de regulament de stabilire a unor norme armonizate privind inteligența artificială (JO C 115, 11.3.2022, p. 5).
([24]) A se vedea articolul 18 alineatul (1) litera (b) punctul (v) din regulamentul propus.
([25]) A se vedea punctul 3 din Avizul CON/2022/4 al Băncii Centrale Europene din 16 februarie 2022 cu privire la o propunere de regulament de instituire a autorității pentru combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului (JO C 210, 25.5.2022, p. 5).